

NOTA RESUM

Nota resum de l'informe 13/2020, relatiu a serveis municipals i gestió mediambiental en municipis amb població superior a 10.000 habitants, exercici 2017

Barcelona, 16 de setembre de 2020

La Sindicatura de Comptes de Catalunya ha emès l'informe 13/2020, relatiu a serveis municipals i gestió mediambiental en municipis amb població superior a 10.000 habitants, exercici 2017, en compliment del seu Programa anual d'activitats.

L'informe, presentat pel síndic Joan-Ignasi Puigdollers com a ponent, va ser aprovat pel Ple de la Sindicatura en la sessió del 21 de juliol del 2020.

L'objecte del treball ha estat analitzar les actuacions en medi ambient que van portar a terme les entitats i analitzar la gestió dels serveis públics municipals amb la seva influència en el medi ambient.

S'ha pogut analitzar la informació de cent vint ajuntaments. Tots els que eren objecte de l'informe, excepte Argentona que no va lliurar la documentació en el termini previst.

El treball s'ha estructurat en dos blocs: el primer, centrat en les mesures generals de gestió mediambiental amb repercussió al conjunt del municipi i en les mesures sobre les activitats i organització del consistori dels cent vint ajuntaments; i el segon, per a una selecció d'ajuntaments, en les actuacions específiques en relació amb la contaminació atmosfèrica, acústica i lumínica.

De la informació obtinguda es desprèn que tots ells, en major o menor mesura, realitzen actuacions relatives al medi ambient. No obstant això, no utilitzen totes les eines disponibles per a aquestes actuacions.

Les observacions més rellevants que poden fer-se arran del treball efectuat, recollides en l'apartat 3.1 de l'informe, es resumeixen a continuació:

Pel que fa a l'activitat global en relació amb la gestió mediambiental:

- Un 86% dels municipis han manifestat que van subscriure la carta d'Aalborg i es van adherir a l'Agenda 21 Local. Tanmateix, només sis ajuntaments van desenvolupar completament les eines de treball que requereixen aquests compromisos.

Grau d'assoliment de les fases per implementar l'Agenda 21 Local

Carta d'Aalborg i adhesió a l'Agenda 21 Local	Realització de diagnòstic o avaluació medi-ambiental	Inclusió de les accions anteriors en un pla d'acció ambiental	Comissió de seguiment	Existència de sistema d'indicadors	Emissió de declaració ambiental	Ajuntaments				
103	85	64	23	18	6	Granollers, Mataró, Mollet del Vallès, Sant Feliu de Llobregat, Santa Coloma de Gramenet, Vila-seca				
					12	Badalona, Barcelona, Blanes, Caldes de Montbui, Gavà, Igualada, Molins de Rei, Montgat, Sant Boi de Llobregat, Sant Cugat del Vallès, la Seu d'Urgell, Tarragona				
					1	Vilafranca del Penedès				
					4	La Garriga, Lleida, Parets del Vallès, Terrassa				
					13	Cambrils, Canet de Mar, Castell - Platja d'Aro, Cornellà de Llobregat, Figueres, Lloret de Mar, Manlleu, Sant Andreu de la Barca, Sant Andreu de Llavaneres, Sant Feliu de Guíxols, Sant Just Desvern, Sant Vicenç dels Horts i Santa Coloma de Farners				
					23	Arenys de Mar, Banyoles, Calonge, Castellbisbal, Castelló d'Empúries, Cunit, l'Escala, Esparreguera, Girona, l'Hospitalet de Llobregat, Liçà d'Amunt, Montornès del Vallès, Olesa de Montserrat, Palamós, Palau-solità i Plegamans, Pallejà, Salou, Sant Adrià de Besòs, Sant Pere de Ribes, Sant Sadurn d'Anoia, Vic, Viladecans, Vilanova del Camí				
			41	36	5	5	Berga, Calafell, Castellar del Vallès, Martorell i Ripollet			
			21		2	1	1	Tortosa		
					1	1	1	Sant Joan Despí		
			19	7	2	2	Pineda de Mar, Torroella de Montgrí			
				12	5	5	5	Malgrat de Mar, Mont-roig del Camp, Olot, Palafrugell, Roses		
					12	12	12	Ampostà, Calella, Cerdanyola del Vallès, Corbera de Llobregat, les Franqueses del Vallès, el Prat de Llobregat, Ripoll, Rubí, Sant Carles de la Ràpita, Sant Celoni, Sant Quirze del Vallès, el Vendrell		
			18	1	1	1	1	1	Sabadell	
						1	1	1	Tàrraga	
						1	1	1	Torredembarra	
17	10	15	15	15	15	Barberà del Vallès, la Bisbal d'Empordà, Cardedeu, Castelldefels, Esplugues de Llobregat, Manresa, Montcada i Reixac, Premià de Mar, Reus, la Roca del Vallès, Salt, Santa Perpètua de Mogoda, Torelló, Vilanova i la Geltrú, Vilassar de Mar				
						2	2	2	2	Badia del Vallès, Tordera
						8	8	3	3	Abrera, Cassà de la Selva, la Llagosta
								5	5	5
7	7	7	7	7	Balaguer, Canovelles, Cubelles, Deltebre, el Masnou, Mollerussa, Sant Joan de Vilatorrada					
103	95	69	27	67	23	Total compliments				
17	25	51	93	53	97	Total incompliments				
120	120	120	120	120	120	Total ajuntaments				

Compliments
 Incompliments

- La implantació d'un sistema de gestió mediambiental en la seva organització interna, homologat o amb possibilitat de ser homologat, es va establir en vint-i-dos municipis. D'aquests vint-i-dos, només onze van desenvolupar el sistema completament.

Grau d'assoliment de les fases per implementar un sistema de gestió mediambiental

Existència de sistema de gestió mediambiental	Existència de política mediambiental	Existència de procediments per a la determinació dels aspectes mediambientals	Establiment de procediments de control	Ajuntaments
22	18	17	11	Calafell, Calonge, Castelló d'Empúries, Granollers, Palau-solità i Plegamans, Sant Cugat del Vallès, Torredembarra (a)
				Barcelona, Salou, el Vendrell, Vilanova i la Geltrú (b)
			6	Castelldefels, Esparreguera, Mont-roig del Camp, Premià de Mar, Sant Feliu de Llobregat, Roses
		1	Ampostà	
	4	4	4	L'Escola, Pineda de Mar, Sitges, Torroella de Montgrí
98	27	18	2	Mataró, Sant Sadurní d'Noya
			16	Canet de Mar, Castell - Platja d'Aro, Cornellà de Llobregat, Esplugues de Llobregat, Gavà, Igualada, Lloret de Mar, Martorell, Montornès del Vallès, Rubí, Sant Boi de Llobregat, Sant Vicenç dels Horts, Santa Coloma de Farners, Santa Coloma de Gramenet, Terrassa, Vila-seca
		9	2	Lleida, Manlleu
			7	Barberà del Vallès, l'Hospitalet de Llobregat, Montcada i Reixac, Ripollet, Sant Feliu de Guíxols, Sant Just Desvern, Santa Perpètua de Mogoda
	71	4	4	Girona, Malgrat de Mar, Olot, el Prat de Llobregat
		67	67	Abrera, Arenys de Mar, Badalona, Badia del Vallès, Balaguer, Banyoles, Berga, la Bisbal d'Empordà, Blanes, Caldes de Montbui, Calella, Cambrils Canovelles, Cardedeu, Cassà de la Selva, Castellar del Vallès, Castellbisbal, Cerdanyola del Vallès, Corbera de Llobregat, Cubelles, Cunit, Deltebre, Figueres, les Franqueses del Vallès, la Garriga, la Llagosta, Lliçà d'Amunt, Manresa, el Masnou, Molins de Rei, Mollerussa, Mollet del Vallès, Montgat, Olesa de Montserrat, Palafrugell, Palamós, Pallejà, Parets del Vallès, Piera, Premià de Dalt, Reus, Ripoll, la Roca del Vallès, Sabadell, Salt, Sant Adrià de Besòs, Sant Andreu de la Barca, Sant Andreu de Llavaneres, Sant Carles de la Ràpita, Sant Celoni, Sant Joan de Vilatorrada, Sant Joan Despí, Sant Pere de Ribes, Sant Quirze del Vallès, la Seu d'Urgell, Tarragona, Tàrraga, Tordera, Torelló, Tortosa, Vallirana, Valls, Vic, Viladecans, Vilafranca del Penedès, Vilanova del Camí, Vilassar de Mar
22	45	39	15	Total complimentes
98	75	81	105	Total incompliments
120	120	120	120	Total ajuntaments

Compliments
 Incompliments

- Més del 60% dels ajuntaments havien aprovat alguna normativa l'objecte de la qual era la protecció del medi ambient, havien establert taxes que consideraven mediambientals; desenvolupat actuacions de vigilància i inspecció i havien portat a terme actuacions per al foment d'hàbits personals i socials per a la defensa i protecció del medi ambient.
- Més del 75% dels municipis van implantar actuacions de millora energètica i reducció del consum; en canvi, només un 35% van portar a terme activitats de formació i conscienciació sobre medi ambient al seu personal.
- Més del 85% dels ajuntaments disposaven d'una àrea o unitat específica amb competències en gestió mediambiental i de tècnics especialistes. En canvi, el mateix percentatge d'ajuntaments no van establir objectius ni indicadors pressupostaris per als programes de protecció i millora del medi ambient.
- La despesa relativa de protecció i millora del medi ambient representa de mitjana un 0,5% del total de les despeses dels ajuntaments inclosos en aquest treball. En canvi, representa el 10,3% si s'inclouen les despeses relacionades amb la gestió de residus (5%) i la neteja viària (4,8%).

Pel que fa a la contaminació atmosfèrica, acústica i lumínica s'ha fet una selecció d'ajuntaments amb els resultats següents:

- El 85% dels ajuntaments no havien aprovat cap norma específica sobre la contaminació atmosfèrica, gairebé la meitat no informaven dels resultats dels mesuraments realitzats i de la qualitat de l'aire i la mateixa proporció no havien adoptat cap mesura per afavorir l'acompliment dels objectius de qualitat de l'aire establerts en la normativa. També s'ha de destacar que menys del 40% havien fet actuacions de vigilància i inspecció per garantir el compliment de la normativa sobre contaminació atmosfèrica.
- Un 33% no disposaven d'ordenances reguladores del soroll i les vibracions adaptades a la normativa i més de la meitat no havien dut a terme cap actuació per a la millora de la qualitat acústica del municipi.
- Els ajuntaments de la selecció no disposaven de plans de millora acústica i únicament dos d'ells disposaven de plans d'acció sobre contaminació acústica.
- Els mitjans destinats a avaluar la contaminació acústica són del tot insuficients. Dels municipis seleccionats, únicament un ajuntament disposava de punts o estacions de mesurament propis, però no de protocols d'actuació per als casos en què s'incomplien els objectius de qualitat acústica.
- Més del 85% no disposaven d'instruments normatius específics adaptats a la normativa de contaminació lumínica i més d'un 35% no havien portat a terme cap actuació encaminada a una millor eficiència energètica en instal·lacions d'enllumenat exterior, ni pel que fa a les obligacions especificades en la normativa.

- La meitat de la selecció d'ajuntaments no disposaven d'un pla estratègic en relació amb la contaminació lumínica i l'eficiència energètica en l'àmbit municipal. I dels que en disposaven, només un realitzava el seguiment de l'acompliment dels objectius establerts en el pla d'acció que desenvolupava el pla estratègic.

En l'apartat 3.2 de l'informe la Sindicatura proposa un conjunt de recomanacions sobre diversos aspectes de la gestió mediambiental realitzada pels ajuntaments que són susceptibles de millora. Atès que l'Agenda 21 Local ha estat renovada en els objectius de desenvolupament sostenible de l'Agenda 2030, les entitats haurien de formalitzar el compromís amb una gestió mediambiental sostenible de les activitats de la seva competència, amb la protecció i millora del medi ambient mitjançant l'adhesió, i complir els compromisos i fer les accions necessàries per a assolir aquests objectius.

Aquesta nota resum té efectes merament informatius.
L'informe es pot consultar a www.sindicatura.cat.